ערב של מבוגרים

לפחות פעם בשבוע, בערב שבת בדרך כלל, מגיע אותו חלק במסיבת הרעים בו משתררת הדממה הגדולה והמסובים אינם יודעים במה להעסיק עצמם.

לעזרתם של מבוגרים אלה, שגם להם מותר להתבדר במסיבותיהם, ולעזרת כל המסובים בכל המסיבות, באה המורה התל־אביבית מרגלית עקביא, שהוציאה השבוע את ספר משחקיה הרביעי — „הבה נשחק, חבריה!" — בו היא מפרטת לא פחות מ־67 משחקי חברה, היכולים להפשיר את הערב הקפוא ביותר, כפי שתוכיח שרשרת המשחקים הבאה, הלקוחה מ„הבה נשחק, חבריה!" אותה ניהלה מרגלית עצמה באחת המסיבות בה השתתפה בימי החגים.

אני חושבת על מלה המתחרזת ב...

הצעתי לחברים משחק שקט. פניתי אליהם ואמרתי „אני חושבת על על מלה המתחרזת ב־אור. מי שחושב שיודע מלה כזו יכנס למעגל ויציג אותה לפנינו בתנועות".

קמה גאולה והציגה: היא ציירה בידיה הר גבוה ועשתה תנועות־רגלים כאילו היא עולה עליו.

„לא. אין זה התבור," אמרתי לה.

קם יצחק ותאר תמונה זו: הוא הראה כרס גדולה ואחר הראה ילד קטן העומד לידו הולך וגדל והולך וגדל, ושוב כרס גדולה ושב ילד קטן קטן ההולך וגדל וחוזר חלילה.

„לא, אין זה דור, יצחק."

קם גבי, נכנס למרכז המעגל, עמד על ארבע והחל לנעור כחמור.

„לא, זה גם לא חמור."

רות ציירה מעגל על הרצפה, והחלה „חופרת" בו. כשניסתה „לקפוץ לתוכו", נזדרזתי ואמרתי לה „אין את צריכה לקפוץ לבור, רות! המלה שלי איננה בור!"

חסיה נכנסה למעגל והחלה רועדת מקור

„לא חסיה, אף קור זה איננו."

כל מאמציו של מנחם לתאר לנו שור עלו בתוהו כי המלה אשר אני חושבת עליה איננה אף שור.

מרי עפה כצפור, אבל התאכזבה אף היא. „לא, אין זו צפור.

דוד שחק שכור, אביבה תארה תור, נתן נגן על כנור, אורי נסה להביע דרור וכולם, כולם התאכזבו. לא זו המלה אשר אני חשבתי עליה. כי אני חשבתי על... חור!

כאשר המשכנו לשחק את המשחק הזה נתנה רשות בחירת המלה לאותו חבר אשר הצליח למצוא את המלה „הנסתרת".

במה אתה דומה או שונה

צלצלו בדלת. אורי יצא לראות מי הבאים. ניצלנו הזדמנות זו כדי לקבוע „הסכם" למשחק חדש, בו יש לבקש חבר אחד לצאת החוצה.

עקרון המשחק הוא לספר ליוצא במה הוא דומה או שונה מאותו חפץ, אשר עליו נחליט. החלטנו על הורד, אשר נצב בצנצנת.

אורי חזר לחדר וספרנו לו כי „הסכמנו" כאן כולנו על חפץ מסוים ואנו נספר לו במה הוא, אורי, דומה או שונה מאותו חפץ ואורי יצטרך לזהות אותו.

גבי אמר: אתה גבוה והוא נמוך.

חסיה אמרה: אתה והוא יצירי הטבע.

גאולה אמרה: הוא מקשט את החדר, ואתה מקשט את המשפחה.

יצחק אמר: שניכם יודעים לעקוץ!

מרי אמרה: הוא לובש שמלות רבות, ואתה לובש מכנסים.

דוד אמר: אתה יכול לנוע בעצמך, ואילו אותו יש להעביר ממקום למקום, אם רוצים לשנות את מקומו.

שושנה אמרה: אתה יכול לדבר ואילו הוא אילם.

אמר נתן: אתה נוהג להשתמש בו לפרקים כדי להביע רגש מסוים.

רות אמרה: כאשר אני בחברתך, אתה מספיק לי, ואילו בחברתו שלו הייתי מבכרת לו היו אחדים.

חסיה אמרת: אני אוהבת לשים אותו בדש בגדי, כאשר אני יוצאת לרחוב לבושה בחליפה, אותך אין אני יכולה אפילו להרים...

אורי אינו רשאי לשאול שאלות. עלינו להמשיך ולספר לו את הדימויים והנגודים שבינו ובין הורד, עד אשר הוא יצליח למצוא את החפץ שקבענו.

מלה מתחלקת להברות

פעם אחת החלטנו לשחק „ברצינות". שלחנו החוצה את אביבה. בחרנו במלה וחלקנו אותה להברות. חלקנו את הנוכחים למספר קבוצות כמספר ההברות, וקראנו לאביבה לחזור לחדר.

נתתי אות וכל הקבוצות קראו בקול ביחד את ההברה שלהם. רות האזינה. קראנו את הקריאות שוב ושוב, אביבה הטתה אוזן והצליחה לקלוט את ההברות האלה: „טור" „פו" „ק מ" „זי" לאחר שנסתה להרכיב את ההברות בצורות שונות מצאה את המלה אשר החלטנו עליה והיא „קומפוזיטור".

יש לקרוא את ההברות בצורה אחידה מספר פעמים כמספר ההברות שבמלה.

נסעתי לפריס

חסיה חוזרת זה עתה מפריס והיא מספרת לנו „נסעתי לפריס וקניתי שם כובע" ועתה היא מתארת לנו בתנועות ידים את הכובע הגדול, בעל הנוצה והצעיף, שהיא קנתה. כולנו, כל המשתתפים במשחק, צריכים עתה לחקות את תנועותיה ולהמשיך ולבצע אותן, עד אשר יגמור יצחק לומר לנו מה הוא קנה בפריס. כי כאשר רק גמרה חסיה לספר על קניותיה. מיד מתחיל יצחק ואומר: „גם אני הייתי בפריס וקניתי שם (חוזר על דברי חסיה, ועדין ממשיך לתאר את הכובע שלה) כובע ועניבה. עתה מתאר יצחק, בתנועות בלבד, את העניבה שהוא קנה, וכולנו, חוץ מחסיה, מתחילים עתה לחקות את התנועות של יצחק, ואילו חסיה ממשיכה כל הזמן את התנועות של הכובע שלה (מה שיצחק יעשה עתה, ימשיך כל הזמן בתנועות המתארות את העניבה שלו) ועתה תאמר אביבה: „אני הייתי בפריס וקניתי כובע (חוזרת על דברי ותנועות חסיה,) עניבה (חוזרת על דברי ותנועות יצחק) וגם ראי. והרי היא מתחילה לתאר את הראי וכיצד היא משתקפת בו, וכל המשחקים, חוץ מאלה שכבר היו בפריס, מתחילים לחקות את התנועה החדשה הזאת. אלה שכבר היו בפריס ממשיכים במשך כל זמן המשחק לתאר את הקניה שלהם בלבד.

משחק זה מעורר צחוק בלתי פוסק, כי כל אחד קונה חפצים כיד הדמיון הטובה עליו, ואשרי מי שדמיונו פורה ועשיר...

מי ששוגה בסדר־הדברים או בתנועות נותן ערבון.

כדור הצחוק

אורי הציע משחק חדש: אנו יושבים במעגל ופנינו אליו. אורי מחזיק כדור בידו ומסביר לנו: כאשר אזרוק את הכדור באויר או אפילו אותו על הרצפה, על כולכם לצחוק בקול רם: כל מי שלא יצחק — יצטרך לתת ערבון. כאשר אני תופש את הכדור, על כל אחד להפסיק מיד את הצחוק — אחרת שוב יצטרך לתת ערבון. אני חוזר ומדגיש כל זמן שהכדור איננו בידי, כי אם באויר, או בכל מקום אחר — על כולכם לצחוק בקול רם. ברגע בו אתפוס את הכדור — על כולכם להאלם דום! את הערבונות נפדה אחר כך."

משך דקות ספורות נאספו הרבה ערבונות, אשר הבטיחו שעשוע רב בפדיתם, נוסף לצחוק הרב אשר עורר בנו המשחק עצמו.

אף־אוזן

ערב אחד ישבנו ושוחחנו על תגובות מהירות, שיש בידנו להגיב במצבים שונים. „הרי זה נושא למשחק" אמרתי לחבריה. — „אדרבא! „למדי משחק חדש!" „הבה ננסה!" שמעתי קריאות מכל צד.

סדרנו את כסאותינו במעגל, ואני נכנסתי למרכזו. נגשתי אל אורי, נגעתי באפי ואמרתי בקול רם „אוזן". עתה היה על אורי לתפוש במהירות באזנו ולומר בקול „אף". המשכתי ונגשתי אל רות. אני נוגעת בשערותי ואומרת „לשון". רות צריכה מיד לגעת בלשונה ולומר „שערות". אבל רות טעתה, ועל כן היא חייבת לתת ערבון. אני ממשיכה להסתובב במעגל, ניגשת מפעם לפעם לחבר אחר, נוגעת באחד מאברי גופי (או גופו), קוראת בקול רם בשם של אבר אחר. אם החבר מצליח להגיב מיד ולגעת באבר אשר אני קראתי בשמו ולקרא בקול בשם האבר בו נגעתי — עלי להמשיך ולחפש קרבן אחר. אם נכשל החבר, בין אם לא הגיב מהר כדרוש או שטעה בתנועה או בקריאה — הרי הוא חייב לתת ערבון.

לאחר שהמשחק נקלט יפה, נהגנו להחליף את העומד במרכז באותו חבר, אשר לא הצליח להגיב מיד וכראוי.

אני אוהב את...

„גם לי יש משחק הדורש הגבה מהירה, אמנם רק במחשבה, אבל יש להגיב ולחשוב מהר", כך אמרה רות לאחר שגמרנו את המשחק הקודם.

„מוכנים ללמוד עוד משחק", היו קריאות מכל צד. ורות התחילה להסביר:

„אני אוהבת את אורי מפני שהוא ארוך־רגלים ואדיב!" ועתה היא מראה באצבע על מנחם שצריך מיד לומר שם של אדם בעל תכונות מסוימות המתחילים באות ב׳.

מנחם אמר „אני אוהב את בתיה מפני שהיא ברה כחמה." ועתה הוא מראה באצבעו על שושנה האומרת מיד „אני אוהבת את גבי כי הוא גברי."

כך אנו ממשיכים במשחק, כאשר כל אחד, אשר מצביעים עליו, צריך לומר את השם והתכונות המתחילים באות הנדרשת.

אל יפלא בעיניכם אם תשמעו את אורי פתאום „אני אוהב את חסיה מפני שהיא חזקה! חסונה! חסכנית! חריפת שכל! חברמנית! חייכנית! חננית, חרוצה! חמודה! חביבה! מוטב שתפסיקו כאן את ה„אוהב הגדול", יש עוד הרבה מלים בעברית המתחילות באות ח, ובמפרשיו של אורי הרוח לא תחדל לנשוב!

מיותר כמעט להזכיר לכם כי מי שאינו מגיב במהירות הדרושה ואומר בצורה הנכונה את אשר נדרש ממנו — נותן ערבון אשר יפדה בסוף הערב.

שרשרת מלים

„והנה עוד משחק, אשר בו נצליח לאסוף הרבה ערבונות, שפדיונם יוסיף לשמחה ולצחוק הכלליים." כך פתח ואמר ערב אחד אורי. „אני אומר מלה, למשל, „שלום". מיד אחרי זה צריך החבר היושב לידי לומר מלה המתחילה באות האחרונה של המלה, אשר אמרתי, במקרה שלנו האות ם. „מרגלית" קפץ ואמר מיד דוד. „תמר" החרה והחזיק אחריו נתן. „רגל" אמרה שושנה, „לדן", הוסיפה אביבה..., וכך הולך המשחק ונמשך עד אשר אחד המשתתפים יתבלבל, או לא יאמר מיד את המלה, אשר הוא צריך לומר — ואז כמובן יתן ערבון. ושוב יתחיל המשחק מהתחלה, ושרשרת המלים תמשך עד המכשול הבא, אשר יביא עמו עוד ערבון.

כאשר יודעים כבר את המשחק יפה, אפשר להגביל את האפשרויות, כדי להקשות על המשחקים ולגרום למתח נוסף.

ההגבלות יכולות להיות שונות, למשל:

- רק מלים בנות שלוש אותיות.
- רק מלים הקשורות לנושא מסוים.

בכל הצורות גם יחד קיים למעשה רק חוק אחד: אסור לחזור על מלה שנאמרה, עוד פעם אחת. החוזר על מלה כזו בפעם שניה, דינו כדין השוגים האחרים: עליו לתת ערבון.

סוכריה בשקיק

נתן הוא רופא (אוזן אף גרון), ולא יפלא איפוא, אם למדנו משחק יפה הקשור בחוש־השמע.

ישבנו במעגל, ובמרכזו עמדה גאולה, כשהיא אגודת עינים, אבל אזניה גלויות ומוכנות לקלוט כל רשרוש דק.

נתן החזיק בידו שקיק מנייר. הוא הכניס לתוכו סוכריה (עטופת ניר גם היא), אחר גלל את פי השקיק. ועתה התחיל המשחק: האות ניתן, למען תדע גאולה כי התחלנו במשחק. השקיק הועבר בשקט ובזהירות מיד ליד. עשינו זאת לאט לאט למען לא תבחין גאולה היכן נמצא השקיק. לאחר שניות ספורות הרימה גאולה את היד. הרמת היד היא סימן לאחד משני דברים: או שהיא הבחינה במקום המצאו של השקיק, או שהיא לא הצליחה להבחין במקום המצאו של השקיק, אבל רצתה להמשיך במשחק, כדי לא לתת למתח לרדת. ובכן, עם הרמת היד של גאולה הפסקנו להעביר את השקיק, אשר נשאר ברגע זה בידיה של מרי. מרי צריכה עתה לפתוח בזהירות רבה את השקיק, להוציא מתוכו את הסוכריה, להסיר ממנה את הניר ולתתה לתוך פיה. מובן שכל הפעולות האלה עלולות לגרום לרשרוש (וטוב יעשו המשחקים במשחק זה, אם יקחו שקיק חדש, אשר הנייר שלו עדיין לא התקמט מרוב שימוש). נפנה עתה אל גאולה. היא חייבת לאמץ את שמיעתה ואם נדמה לה ששמעה רשרוש מכיוון מסויים, עליה להראות את הכיוון בידה. הראתה כיוון נכון, הנצחון שלה. תמשיך לשמוע ולהראות את כיוון הרשרוש — עד אשר תצליח מרי להוציא את הסוכריה מהשקיק, להסיר את עטיפתה להכניסה לפיה.

השם של תגב

כאשר השתעממנו למדי, ונתקפנו חשק אדיר ללכת לישון, הציעה שושנה משחק מיוחד במינו, ששבר את הקרח, משך אותנו להישאר במקום עד שעת־לילה מאוחרת. שושנה הכינה פתקים כמספר המשתתפים במסיבה, רשמה על כל פתק שם מסויים, אחר חיברה את הפתקים בסיכות לגב כל אחד מאתנו.

כאשר היה הכל מוכן, לחשה שושנה לכל אחד את תוכנו של אחד הפתקים (לא זה שהיה מודבק אל גבו), אחר הסבירה: „בהינתן האות יקום כל אחד ויחפש את בעל־הפתק, אשר את תוכנו גיליתי לו. במשחק זה כל האמצעים כשרים. מותר לכם לשכב על הגב, לקחת כיסא ולהסתיר בו את הפתק, או להילחץ אל הקיר. מי שימצא את האדם הדרוש לו תחילה, יזכה בפרס."